

Izhaja vsaki četrtek ob 11. uri dopoldne. Rokopisi se ne vračajo. Ne frankovana pisma se ne sprejemajo.

Cena listu znaša za celo leto 4 krone, za pol leta 2 kroni. Za manj premožne za celo leto 3 krone, za pol leta K 1-50. Za Nemčijo je cena listu 5 K, za druge dežele izven Avstrije 6 K.

Rokopise sprejema uredništvo v Gorici, dvorišče sv. Hilarija št. 7.

Niročno in naznaila sprejema upravništvo v Gorici, Semeniška ulica št. 16. Posamezne številke se prodajajo v tobakarnah v Šolski ulici, Nanski ulici, na Josip Verdijevem tekalšču nasproti mestnemu vrtu in na Korenjskem bregu (Riva Corno) št. 14 po 8 vin.

Oglasi in poslanice se računajo po petih vrstah, in sicer: če se tiska enkrat 14 vin., dvakrat 12 vin., trikrat 10 vin. Večkrat po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik: **Ivan Bajt** v Gorici.

Tiska „Naredna tiskarna“ (odgov. J. Marušič) v Gorici.

Učiteljstvo in mi.

Večina našega učiteljstva udala se je, žal, v oni vseobčji struji, katere glavno načelo je boj proti cerkvi oziroma proti duhovščini. Učitelj bodi v občini „proti župnik“ župniku. Kar duhovnik zida, naj učitelj podira, je geslo najnovejše struje v učiteljstvu. Seme liberalizma, katero je „Učiteljski Tovariš“ presajal iz nemške njive na slovensko zemljo, obrodilo je sad tudi med goriškim učiteljstvom. In tako smo prišli tako daleč, da ona stanova, ki sta prva poklicana sporazumno in združenimi močmi narod izobraževali in voditi do prave omike, stojita si sovražno nasproti. Žal, da je prišlo tako daleč.

Kdo se ne spominja, kaj vse so v zadnjih letih mnogi učitelji vprizarjali proti duhovnikom. Kaj so posamezni učitelji vse govorili proti duhovnikom, kako so lagali in obrekovali po krčmah in povsodi ter ljudstvo hujskali proti duhovščini. Kdo ne ve, da so učitelji glavni steber umazane „Soče“, da jo oni zalagajo z gradivom, da večina napadov na duhovščino neposredno ali posredno prihaja iz učiteljskega peresa. Kateri so bili glavni sodelavci za zloglasni „tutti frutti“? Ravno gg. učitelji, katerih mnoge rokopise je vjela svoj čas „taščica Primorskega lista“. To njihovo „vrlo delovanje za narod“ jim je tudi od strani voditelja naprednjakov, ki se je svoj čas vse drugače izražal o učiteljstvu, naklonilo kvalifikacijo: „poklicani voditelji naroda“.

Mirno smo prenašali vse hujskanje in sramotenje, misleči, da to pač ne bode dolgo trajalo. Naš list se je prav malo bavil z učitelji in pisal vedno le lojalno

o učiteljstvu. Le tu in tam, ako že ni bilo drugače mogoče, potipali smo tega ali onega učitelja, kojega predrznost je šla že predaleč. Pisali pa smo vedno le golo resnico, kar so izpričale tudi preiskave. Toda konečno smo spoznali, da naša prizanesljivost in potrpežljivost le pospešuje zagrizenost in brezobzirno nastopanje učiteljev. V dveh člankih dokazali smo, zakaj da učitelji niso poklicani voditelji naroda, za katere jih proglašajo dr. Tuma. Pisali smo stvarno in mirno, brez napadanja in sramotjenja. Navedli smo le razloge, zakaj učitelj ne more biti voditelj naroda. In ti razlogi stoje, in ne prekličemo niti pičice.

Naša mirna in stvarna članka pa sta razburila naše rahločutno učiteljstvo. Oni s kolom po nas, mi pa naj jih le hožamo. In takoj se oglasi odbor učiteljskega društva za goriški okraj, v dveh „poslanih“ odgovarja našima člankoma ter brani učiteljsko čast, katere nihče ni napadel. Odgovor odborov pa v celoti najbolje dokazuje, da smo v obeh člankih le resnico pisali. Ljudje, ki tako pišejo, res niso poklicani voditelji naroda.

Vprašamo pa samo odbor učiteljskega društva goriškega, ki se je tako hitro odzval na naša članka, kje je bil on tedaj, ko so učitelji tako nesramno in pobalinsko nastopali proti duhovščini, ko so isto tako ostudno blatili v „Soči“, ko so sodelovali pri „tutti frutti“? Zakaj pa odbor takrat ni stopil na noge ter javno obsodil, olikanega človeka nedostojno in naravnost pobalinsko nastopanje mnogih svojih tovarišev? Ali tedaj odbor ni čutil potrebe braniti učiteljskega stanu časti, katero so učitelji sami teptali v blato. Ali pa odbor tedaj ni hotel ali

celo ni mogel nastopiti? Gospodje takrat je bil čas braniti čast vašega stanu, ne pa sedaj, ko vam je nihče ne jemlje. In ravno to je značilno! Proti napadalcem naše časti odbor ni imel grajalne besede, na naš stvarni odgovor pa se je takoj razkoračil. Sedaj saj vemo, pri čem da smo. Prav je, da se konečno spoznamo!

Čast dr. Tume pred porotniki.

(Dalje.)

Tuma in abstinenca.

Prestopivši k posameznim točkam obtožnice, je dr. Rojic govoril blizo tako-le: „Kar se tiče razžalitve v obtožnici, da je namreč dr. Tuma takrat brezvestno vse pokončal itd.“, je res, da je dr. Tuma dne 3. februarja 1897 provzročil abstinenco slovenskih poslancev, jo nekoliko časa podpiral, potem pa iz različnih sebičnih vzrokov in iz zavidnosti smešil in proti njej ruval; res je tudi, da se je proti klubovim pravilom, za hrbtom drugih slovenskih poslancev na svojo roko pogajal s pokojnim kardinalom in da je, ko ni mogel pri njem doseči svoje namere, silil grofa Alfreda Coronini-ja, naj se pogodi z deželnim glavarjem vitezom dr. Pajerjem za v vsako ceno, samo da zopet vstopimo v deželni zbor.

Ravnal je tako, ker se je bal, da bi se ne razpustil deželni zbor. To je razvidno iz pisma na dr. Gregorčiča in grofa Coronini-ja z dne 17. septembra 1897, v katerem zahteva od polit. društva „Sloge“, naj ukrene, da bode zopet izvoljen v deželni zbor, od kluba sloven-

skih poslancev pa, za slučaj razpustitve deželnega zbora, naj mu zagotovi zopetno izvolitev v deželni odbor. Dokaz imamo tukaj, ako hočete, prečitam Vam pismo.

Slovenski poslanci smo takrat zahtevali v prvi vrsti jezikovno enakopravnost v deželnem zboru in v deželnih uradih, in deželni šolski zalog, s kojega pomočjo bi se zboljšale učiteljske plače in posredno povzdignila ljudska omika ter se razbremenili posestniki. Dr. Henrik Tuma pa je s svojim postopanjem vse to uničil in nas prisilil, zopet vstopiti v deželni zbor. S tem smo izgubili ugled pri svojem ljudstvu, pri Italijanih in pri vladi. To je slovenske poslance tako užalilo, da so dali dr. Tumi nezaupnico in zahtevali od njega, naj odloži deželno odborništvu, katero so mu bili oni poverili.

Vse to sem želel z veljavnimi pričami dokazati; a slav. sodni dvor jih je odklonil.

Tuma in užitnina.

Gledé škode, katero je prizadel dr. Tuma s tem, da je zaprečil deželi, da ni dosegla pobiranja užitnine v svojo upravo, je moje očitanje po vsem resnično. Dežela je s tem oškodovana ne samo za 130.000 glđ. na leto, kakor stoji v inkriminiranem članku, ampak še za veliko večjo vsoto. Čujte, kako se glasi o tej zadevi poročilo častne sodnije, katero je v deželnozborni seji dne 17. julija 1901 prečital poročevalec Conte Panigai (čita): „Visoki zbor! Finančni odsek letošnjega deželnozbornega zasedanja, sestavljen iz 5 članov in sicer iz častivrednih gospodov dr. Gregorčiča, dr. Rojica, dr. Waiza, inženirja Chiozza in Conte Panigai, se je

LISTEK.

Še o Kinezih.

Poroka.

Ko je nevesta stopila z nosil, položi se ji pod noge sedlo, to ji ima pomenjati mir v zakonu. Nato pristopi nekdo iz sorodnikov in ponudi nevesti sladkarij (bonbone), v znamenje sladkosti zakona in veselja. Nato peljejo nevesto v hišno kapelo, še vedno zagrnjeno, osempljeno. Tu se vrši priklanjanje in pozdravljanje bogov na desno in na levo. Čez nekaj časa gresta ženin in nevesta v malo sobico, da se malo odpočijeta in tu se le se odvzame nevesti ogrinjalo ali pajčelan z obraza. In tedaj je nastopil trenutek, da se ženin in nevesta v prvo vidita in spoznata.

Potem ko se je pokazala nevesta ženinu, pokazati se mora tudi vsem prijateljem, svatom in gostom. V ta namen postavijo jo v sredo sobe in tam mora stati, kakor da bi bila iz voska, brez se ganiti. Vsi jo obstopijo in delajo svoje opazke. Eni jo hvatijo, drugi jo grajajo: „Lepa je! Lepa!“ pravi eden. „Ne, ni lepa“, pravi drugi, ali: „M-ni ni všeč!“ Molči ti! glej, kako je črna!“ „Noge, tako, tako!“ „Nos premajhen, lasje pa lepe“ itd.

O ti šega, ti šega! Še le proti večeru je oproščena te muke kom-dij.

Poroka je končana. Ženin je zdaj gospodar hiše, on ima kaso, denar in vse; on kupuje, on prodaja. Žena nima nobene pravice, ona je moževa sužnja,

kakor da bi je ne bilo. Uboga žena! Njene dolžnosti so hišna opravila in skrb za otroke. V javnem življenju ali v javni družbi se ne sme žena nikdar pokazati. Kinezu je v veliko pohujšanje, če bi njegova žena šla iz hiše. Zato sovražijo Kinezi Evropejce. Mož ukazuje ženi: lahko jo spodi, proda ali odda drugim, če sploh za njo več ne mara. Tako je, kjer vere ni! Kako vse drugačno čast in veljavo daja ženi Kristusov nauk! —

Če se prodaja, prodaja se žena za 20 forintov našega denara; so pa žene še bolj po ceni. Take uboge reve rešujejo tu in tam misijonarji. Tako poroča nek misijonar, da je ukupil odpojeno ženo za osem forintov in jo potem odposlal v zavod krščanskih šol. Malo na to se je dala krstiti. Njen mož je bil strasten pijanec, zato je prodal ženo za 8 for., da je lažje pil. Sploh pa ima mož toliko žen, kolikor jih more preživeti. Žalostno!

Dalje. Mož ženo lahko kaznuje, pretepa, trpinči, izstrada itd. Celu umor svoje žene je bil še pred nedavnim časom dovoljen. Zlaj se kaznuje vsakdo, ki bi se v tem pregressil. No, vendar! Vsaj to! In v čem je ta kazen? Nekaj denara mora izplačati starišem pokojne, oziroma umorjene žene! To je vse. Lepa kazen taka — za umor! —

Vsled teh tužnih razmer žen, je samomor-tvo pri mladih ženah na dnevnem redu. Tu in tam patudi žene umoré moža!

Umorstvo moža se pa hudo kaznuje in sicer sè smrtjo. Taka umorilka

moža dobi osem mahljevov z mečem. Z dvema prvima odsečejo ji obe roki, z dvema daljnima obe nogi, z dvema tretjima prsa, na to ji potegnjejo kožo raz glave in z osmim mahljenjem odleti glava!

Kaj pa vzgoja otrok? Ta je žalostna, žalostna čez vse. Otroku ne dobi nobenega imena. Imenuje in kliče se ga kakor si bodi, večidel dá se otroku ime kakšnega dogodka, ki se je godil slučajno ravno o njegovem rojstvu. Če je n. pr. ravno isti čas tudi krava v hlevu vrgla, imenuje se rojeno otroče „mala kravica“, ali „mali junček“. Je imela ta čas mlada svinja v hlevu, dajo otroku ime: „kucke, mlado svene“, ali „mladi prešič“. Je pa ravno takrat tudi mačka vdobila kaj mladega, ali isti hip ubila lonec ali skočila čez hišni prag, naj pa tudi otrok ima ime: „mlada muca“. No, pridevek: „mladi psiček“, „naše pese“, je kaj gost. Kaj hočemo, luči v razsvitljenje nevernikov manjka!

Vzgoja je le bolj telesna; na srce se ne gleda. Ako so stariši vbogi ali imajo že več otrok, tedaj se istih kar znebó, da je potopé, umoré v kropu vrele vode, vržejo psom ali svinjam. Drugi je izpostavljajo po cestah, koder ležé po cele noči, potem pridejo vozovi, na katere je poberejo in peljejo k neki jami. Toda preden pridejo vozovi pobirat izpostavljene otroke, se navadno zgodi, da jih žive žrejo psi, pa še večkrat svinje, katerih je po cestah in ulicah kineških mest vse polno. Tako samo v poglavitem mestu Pekingju pokončajo od 10.000 do 20.000 otrok na leto! Mi-

sijonarji imajo neizmerno veliko dela in truda s pobiranjem teh ubožčkov, živih in umrlih. Veliko jih odkupijo in rešijo; ti pridejo v misijonske hiše, kjer se potem rešijo smrti, izredijo, vzgobjo in učijo. Tam so zraven zdravniki, strežniki, strežnice in duhovni, ki umirajoče krstijo in jim nebesa odpirajo. L. 1901 je bilo otrok poganskih krščenih 421.404, odkupljenih 24.438 in izrejenih 182.560. To dela bratovščina sv. Detinstva.

Pripovedoval je mož, da je imel že peto hčerko. Kaj storiti? Vzel je nož in je isto razsekjal na drobne kosce! Tako se godi, kjer vere ni; tam ni ne ljubezni do Boga, ne do človeka, tudi ne očetovske ali materine ljubezni, še manj pa usmiljenja!

Kinezi so pa sploh kultivirano-izobraženo ljudstvo. Imeli so svoje učejake in modroslovce. Kinezom se pripisujejo velike iznajdbe. Kinezi bili so prvi, ki so izumili črke. Črnilo je kineška iznajdba, enako risanje s tušem. Enako gre Kinezom čast, da so iznašli magnetno iglo. Smodnik rabili so prej ko mi. Porcelanske kineške posode slovó širom sveta. Plinežki kmetijski stroji so starodávni.

Kaj bi bili pa vse izumili Kinezi, če bi pravo vero imeli, ali te je še vse premalo v velikanskem „kraljestvu solca“.

Vera le požlahtnuje srce Vera uči, da imamo n-umrjočo dušo. Uči, da tudi mali rojenčki so obdarovani z neumrjočo dušo, zato treba je čuvati. Vera bo prinesla deželi kinežki vsakovrsten napredek. Bog daj kmalu!

po sklepu deželnega zbora z dne 11. julija t. l. ustanovil častno sodnijo, da preišče spornost med častivrednima poslanecema dr. Tumo in prof. Berbučem, ki je nastala vsled predloga prvega, da bi se ne prečitilo v deželnozbornski seji poročilo št. 2696, katero je podal poslanec Berbuč o ustanovitvi deželnega užitninskega urada, ker obsega baje osebne žalitve proti dr. Tumi.

Sodnija je preiskala in pretresla to spornost v vseh njenih podrobnostih; je vzela v poštev vse okoliščine, ki so bile in vsa dejstva, ki so se dogodila, preden je poslanec Berbuč po naročilu finančnega odseka sestavil svoje poročilo in je spoznala, da v omenjenem poročilu ni najti osebnih razžaljenj častivrednega dr. Tume, marveč da je isto dobro premišljeno in da so v njem dovršno presojena obče znana dejstva. Našla je tudi, da se je deželni odbornik dr. Tuma z nezasluženi obdolžitvami zagnal proti deželnemu odboru in proti finančnemu odseku, ko jima je očital, da sta zanikrna in nemarna.

Častna sodnija se je torej uverila, da se mora v javni seji deželnega zbora prečitati poročilo častivrednega profesorja Berbuča in pridruživši se pohvali, katero je poročevalec izrazil deželnemu odboru, zavrača kot neopravičeno napade deželnega odbornika dr. Tume.

Panigai l. r., dr. Gregorčič l. r., dr. Rojic l. r., dr. Waiz l. r., Chiozza l. r.

Dalje čita dr. Rojic odlomek iz govora dr. Tume na strani 218 stenografičnega zapisnika, v dokaz, da je ta deželni poslanec res podiral deželnozbornski sklep, po katerem naj bi dežela prevzela v svojo upravo pobiranje državne in deželne užitnine. To je namreč sam priznal z besedami: „Najprej moramo imeti erarsko užitnino in prof. Berbuč lahko bi vedel, da se bode užitnina oddajala še le drugo leto meseca avgusta na dražbi; a kot načelnik izvrševalnega odbora nar. napredne stranke jamčim, da je dežela ne dobi, ker nočem, da trpi oni stan, od katerega je mnogo odvisno v deželi.“

Potem čita na strani 215 iz poročila finančnega odseka: „V finančnem odseku se je to vprašanje večkrat pretresovalo, temeljito ob času, ko je visoka vlada predložila znani načrt zakona o žganjinah. Tačas je bilo dokazano na temelju onih podatkov, katere je vlada po poročevalčevem mnenju tako skrbno prikrivala, da trpi dežela le pri žganih opojnih pijačah ogromne škode. Po našem konsumu in pri naših dokladah bi morala dobiti okroglih 195.000 kron v dobro urejeni lastni režiji, dočim dobiva potom zakupa 40.000 do 50.000 kron, trditev, ki je neovrščena in neovrgljiva.“ S tem je dr. Rojic dokazal veliko škodo, katero je dr. Tuma prizadel deželi s svojim postopanjem.

Slednjič prečita še na strani 221 nahajajočo se ostro obsodbo deželnega glavarja dr. viteza Pajcr-ja, čegar besede — obrnjene proti dr. Tumi — so gotovo merodajne v tej zadevi: „Bilo je v času velike poletne vročine, ko smo delali za blagor dežele in ne iz dobičkarških namenov, in ko se nam je posrečilo, da smo pridobili pooblastila obrtnikov, da bi se mogli deležiti dražbe erarske užitnine, delali ste vi z našimi hrbti v škodo deželi in ste pokvarili vse to, kar smo bili s trudom dosegli. Posledice spričujejo to, ker so nam potem obrtniki obrnili hrbet. In vprašam, kaj se pravi to? (Dobro, bravo! med občinstvom). Tudi za ta dejstva sem predlagal, naj se zaslišijo priče, — a zaman; slavni sodni dvor me ni uslišal.“

(Dalje pride.)

Politični pregled.

Državni zbor. — Min. predsednik je odgovarjal na interpelacijo Vukoviča glede macedonskega vprašanja. Izjavil je, da predlogi Avstrije in Rusije imajo namen storiti enkrat konec nezadovoljstvu kristijanskega prebivalstva na Balkanu. Veselje bodo dajale strogo nadzorovati izvrševanje reform. — Sprejel se je načrt gledé nadziranja kmetijskih in obrtnih zadrug.

V sredo je celo sejo zavzela razprava o razmerah vojaških čet v desetem voju, kateremu poveljuje general Gajgotzy. Govorili so le socialni demokratje. Od-

govarjala sta min. predsednik in domobranski minister.

Petkova seja državne zbornice je bila jako kratka, ker se je mnogo čeških in drugih državnih poslancev odpeljalo v Prago. Ministerski predsednik je predložil zakon o omejitvi trgovine s sladkorno peso. Posl. Kaftan je interpeliral trgovinskega ministra, zakaj se Nemčija ne ravna po dogovorih gledé izvažanja živine in mesa iz Avstrije. Nujno so se razpravljale predloge gledé razlastitve potrebnega sveta za asanijsko reguliranje Prage, gledé olajšav hišnega davka pri asaniranju Prage ter gledé davčnih olajšav za mesta Mor. Ostravica, Tešin in Bielica.

Mladočeški klub opusti obstrukcijo gledé prvega brania državnega proračuna in gledé nagodbe z Ogrsko. Gledé drugega brania proračuna in nagodbe pa hočejo Mladočeši svojo taktiko uravnati po tem, kakor se bo nasproti njim vedla vlada.

† **Ladislav baron Rieger**, oče češkega naroda, je umrl dne 3. marca v visoki starosti 85 let. Rieger se je po dokončanih pravnih študijah posvetil narodnemu delu, pri katerem je dosegel velikanske uspehe. Že l. 1848 je prišel v državni zbor, kateremu je pripadal do l. 1890, ko so Mladočeši pometli Staročehe s političnega pozorišča. L. 1897 je bil poklican v gosposko zbornico in še isto leto je postal baron. Riegerja so vodili pri vsem njegovem delovanju in pri vseh njegovih političnih poskusih najplemenitejši, najrodoljubnejši in najschebičnejši čuti. Dr. Rieger je moral od svojih lastnih rojakov prestatí najhujših žaljenj, a vse to ni zatrl v njem ljubezen do rodu in domovine. Ob smrti pa se ga je ves narod spomnil. Pogreb je bil v soboto kar najslajnejši. Udeležili so se pogreba minister Rezek, zastopniki vseh slovanskih državnoborskih klubov, zastopniki češkega naroda, društva, šolska mladina itd. Ob krsti so govorili praški župan, dr. Mattuš in dr. Herold. Truplo je blagoslovil praški kardinal. Češki narod je zgubil najplemenitejšega, najbolj požrtvovalnega moža!

Protestni shod proti vojaški predlogi v Budimpešti. — Opozicijske stranke so napovedale za nedeljo velikanski protesten shod proti vojaški predlogi na glavnem trgu pred parlamentom. Namero so jim prekrizali socialisti, katerih je 6000 že pred določeno uro se zbralo na trgu. Ker so Košutovci uvideli, da so v manjšini, podali so s trga po mestu, ter po vlicah prepevali Košutovo himno. Vpili so! doli z vlado, doli se Szellom, proč Feyerwary. Metali so kamenje v okna raznih kavaren in družtev. Razbila je okna stanovanja, kjer se nahaja liberalni klub ogrske zbornice. Razbili so tudi okna palače nadvojvodinje Klodilde. Prišlo je do pretepa med policijo in izgrezniki, katerih je bilo kakih 50 aretiranih.

Dogodki v Macedoniji. — Vesti, ki dohajajo zadnji čas iz Macedonije, nasprotujejo si druga drugi tako močno, da si človek, nikakor ne more ustvariti pravega pojma o razmerah, ki so nastale na Balkanu, odkar je Turčija vzprejela reforme, katere sta ji nasvetovali Rusija in Avstrija. Le jedno je res in to je dejstvo, da se Macedonski ustaški odbori presneto malo brigajo za vse oficijelne izjave, naj pa prihajajo te iz Avstrije, iz Rusije, ali pa tudi iz Carigrada. Macedonski ustaški odbori so zdaj še bolj delavni, nego so bili pred razglasitvijo reformskih načrtov in ni dneva, da ne bi prišlo v Macedoniji do spopada med ustaši in med turškimi vojaki, kakor tudi ne preteče še vedno skoro nobeden dan, da ne bi turške oblasti ne izvršile nad nesrečno rajo v Macedoniji, kaknega krvoločnega čina. To slednje pa dokazuje, da se nič ne zmenijo za reforme ne le macedonski ustaši, marveč, da se za iste istotako malo zmenijo tudi turški uradniki nastavljeni v turških pokrajinah, kjer bivajo kristjani. Sicer je pa tudi gotovo, da ni niti mišliti na uvedbo kakih reform, posebno tam, kjer prebivajo arnauti, dokler se to divje ljudstvo ne razoroži. Ali o razoroženju Albancev neče Turčija slišati ničesar, kar je najboljši dokaz, da ostane tudi gledé ostalih reform le pri objubah in da konec temu nesrečnemu stanju stori jedino le splošni ustanek v Macedoniji, ki potegne skoro gotovo v to krvavo igro tudi Rusijo in Avstrijo, če ne tudi Nemčijo, Italijo in naposled tudi Angležko. Posebnih dogodkov v Macedoniji ni bilo zadnje dni, samo to je res, da Turčija sklicuje vedno večje število vojakov pod orožje in da jo v tem

jako pridno posnema tudi Bolgarija. Pa tudi Srbija ne misli držati križem rok. Tako se poroča iz Beligrada, da so občinski glavarji po glavnih mestih naznanili prebivalstvu s posebnimi manifesti, naj bode pripravljeno na mobilizacijo. Ko se bodo, namreč na zvonikih prižgale štiri baklje, mora vsakdo, ki je podvržen vojaški službi v 24 urah predstaviti se doličenemu vojaškemu poveljništvu. A ob jednom se poroča iz Beligrada, da je srbska vlada že pred nekolikimi tedni naročila 50.000 vojaških plaščev in 100.000 telecňjakov.

Dopisi.

Iz Št. Petra pri Gorici. — Na dopis, ki je bil v štev. 18. „Soče“ odgovarjamo, da se nam ne zdi vredno, prepirati se s krčmarjem Mervicem radi našega poštarja Petra Brumata in razmer na pošti. Ako ga hoče M. braniti in zagovarjati, naj ga le; mi pa vsled izživljanja še enkrat izjavljamo, da je resnica, kar smo pisali. Dokaz mu je i to, da Brumat sam ni mogel utajiti naših trditev. Pisali bi lahko več, kot smo, imamo namreč še tvarine, in če pride do preiskave, lahko postrežemo tudi z imeni, ako bo ljubo; nikdar pa ni bil naš namen škodovati poštarju, — škodovati si utegne Brumat sam s svojimi lastnimi in najetimi dopisi! — ampak mi smo ga hoteli opozoriti, naj pazi nekoliko bolj na red. Le poglejte še enkrat naš kratki dopis in potem primerjajte z njim vašo pisavo! Mislimo, da mora biti sramvas, ne nas!

Sicer se pa jako čudimo vaši rahločutnosti in tenkovestnosti. Kolikor je nam znano, ni ne eden ne drugi tako rahločuten, kedar vi napadate kako vam ne ljubo osebo. Slišali smo n. pr., da je ravno P. Brumat že opetovano na skrajno drzen in žaljiv način napadel našega g. nadučitelja kot občinskega tajnika ter ga sumničil, da niti ne čita prav raznih poročil, itd., napadel je celo županstvo in starešinstvo ter je dolžil, da je zahrbtno vplivalo na deželni odbor radi letnega proračuna, tako da je bilo županstvo skoraj prisiljeno iskati si brambe in zadoščena pri deželnem odboru, in vendar se krčmar Mervic, „varuh po krivici preganjane nedolžnosti“, ni vzdignil, da bi bil branil resnico! Sevé, liberalce sme reči in storiti vsakemu, kar hoče, a da bi se liberalcu kaj reklo, Bog varuj! to je hitro največja pregreha.

Proti koncu dopisa tudi krčmar Mervic ne more kaj, da bi se ne obregnil ob naše kmetijsko društvo. Kakor je videti, on silno zameri vodstvu društva, da se je tako potegovalo za vinotoč, in zato se nekako zaničljivo izraža o njem. No, naše mnenje je, da radi tega vodstvo društva ne zasluži zaničevanja, ker je hodilo pošteno pot, pač pa so vredni vsega zaničevanja tisti, ki so skrivaj, za hrbtno delali proti prustvu!

M. trdi tudi, da je društvo dobilo vinotoč z namenom, krčmarje uničiti, ker so politični nasprotniki. To ni resnica, res pa je, da se je društvo zaradi tega potrudilo dobiti vinotoč, da se bo lažje in toliko več vina kmetov-društvenikov razprodalo, da bodo torej kmetje-pridelovalci vina prej prišli do potrebnega denarja, ker vi — „prijatelji“ — kmeta ravno od domačih ljudi niti kapljice vina nočete kupiti!

Toliko za danes, ob priliki pa še kaj!

Iz Kronberga, dne 9. marca 1903 — Nebeški vrtnar je presadil najlepšo cvetko iz naše Marijine družbe v srečnejši kraj. Po dolgi mučni bolezni, previdena se sv. zakramenti, je umrla 6 t. m. v najlepšem cvetu svoje dobe Antonija Mladovan. V nedeljo 8. marca so se družabnice prvokrat, kar obstoji Marijina družba, udeležile pogreba v polnem številu z zastavo in položile na krsto krasen venec. Kako je bila ranjka priljubljena, pokazal je veličasten spreved, kakoršnega Kronberg še ni videl.

Pred hišo, v cerkvi in ob gomili, zapel je naš izborni cerkveni mešani zbor v družbi sodružnic pod vodstvom vrlega pevovodje g. Fr. Vilharja pesem: „Ob pogrebu Marijinega otroka.“ Globoko v srce so segali ti milo ubrani glasovi in privabili navzočim solze v oči, zlasti pri nagrobnem govoru so vsi na glas jokali.

Predraga Antonija! Udano si prenašala dolgo in hudo bolezen, upamo, da se sedaj veselíš pri najboljši Materi, ka-

tero si tu tako iskreno častila. Blagor ti, nihče ti sreče več ne more vzeti, ki jo vživaš onkraj groba.

Oh, nas pa skrb mori žpekoča,
Ker čaka nas še vojska vroča;
O da bi zmagali i mi!
Pri Mariji nam izprosi Ti!

Presrčno se zahvaljujemo g. pevovodju za njega dobrohotno požrtvalnost, gg. pevcem za njih pomoč, g. čni učiteljici r. del Antoniji Kocjančič za prireditev uzornega reda in prijaznim mladeničem za nositev krste.

Načelnštvo Marijine družbe.

Iz Črnlč. — Na naš popolnoma stvaren in dobrohoten dopis v 8. štev. „Prim. L.“ odgovoril je nek nepoklican dopisnik v „Soči“ in sicer res na prav „napreden“ način s psovkami in z lažjo. „Malovski ser“ in „črniška oštja“ sta res prav „napredni“ psovki, ki se moreti roditi le v kaki liberalni glavi. Ne vemo, katera dva misli s temi „lepimi“ priimki dopisnik zadeti, a to vemo, da to ni omikano in častno. Podla laž je dalje, da se je naš dopisnik protivil ustanovitvi mlekarske zadruge ter jo imenoval „društvo, ki podpira jude“. Tega ni nobeden izrekel, najmanj pa še dopisnik. Mi nismo s tem nobenega napadli, če smo rekli, naj bi se volilo v odbor zadruge nepristranske, zaupanja vredne može in nasvetovali složno delovanje brez ozira na stranke. Da pa imata odbornika, ki se čutita razžaljena vsled našega dopisa, res malo zaupanja med svojimi občinarji, pokazale so zadnje volitve v dež. zbor, ko je dobil oni iz Gojač menda cela dva ali tri glasove kot volivni mož. Da sta agitatorja liberalne stranke, tega tudi ne moreta tajiti, kajti kdo se bolj trudi pri raznih volitvah za „napredno“ stranko, kot ona dva.

Da zadruga ni politično društvo, to vemo dobro tudi mi, in ravno radi tega smo nasvetovali složno delovanje vseh občinarjev, kajti če kdo, želimo mi korist in boljši gmojni položaj našemu propadajočemu, trpečemu kmetiskemu stanu. Mi ne usilujemo v odbor samo naših, če se pa voli 5 vaših, in samo 2 naša, kakor zadnjič, gotovo to ni jednakopravno. Da pa pri naši hranilnici in posojilnici ni v odboru vaših mož, je vzrok to, ker mi boječ se za obstanek posojilnice, ne moremo voliti takih mož v odbor, ki bi po načelu in raznih izjavah svojega „naprednega“ voditelja v Gorici, morali rovtati proti posojilnici kakor tudi proti vsaki drugi enaki zadrugi na kmetih. Torej drugič le nikar ne z lažmi in psovkami na dan, ker s tem ne boste koristili zadrugi, pač pa jej mnogo škodovali. Slednjič ponavljamo še enkrat, kar smo rekli v prvem dopisu, da namreč upamo, da se pri prvem občnem zboru popravi to, kar se je prej zagrešilo.

Sé Št. Viške gore. — (Nekaj o „svetovno-proslulem Janezku“) — Kdo je ta? — Naš mož, skladatelj, pohvalno priznan mej domačini in tujci: — Janez Laharnar. — Naše „Gore“ list je, o katerem sta se neposredno pred občinskimi volitvami, t. j. v noči mej 18. in 19. januarjem t. l. z Gore proti domu grede glasno razgovarjala F...a...t in T...a...z s Prapetna. T...a...z je dejal: „Kaperar se je bal, se boji in se bo bal Špičkovega (t. j. Laharnarja.) Kaperar (stari župan) že ve, kaj ima Špičkov v krepki (glavi).“ — Pozneje se je pa F...a...t izrazil: „Rad bi bil, da bi bil Špičkov v starašinstvu, ker on razume veliko.“ — Tako je!!! Naš Janez razume veliko, nič manj kot njegov kolega Matevž. Naš Janez je z možen, tako zmožen, da se ga napredni boje kot — hudič križa. — Dajte Janezu tri leta županstvo v roke, in videli boste, kaj je znal Matevž, in kaj zna Janez. — Toda Janez nima energije: res, nima je za sirjenje protiverskih časnikov, za laži, opravljanje in obrekovanje, za šuntanje ljudstva proti duhovnikom in cerkvi, za pohujševanje mladine itd.; ima pa Janez energijo in vstrajnost v delovanju za blagor ljudstva, ako ima v rokah oblast in sredstva — On pozna in čuti potrebe tukajšnjega ljudstva bolj kot napredni kričadi, ki ne znajo drugega kot v krčmi sedeti, duhovnike kletiti in se ob nedeljah in praznikih, okoli cerkve vlačiti kot jetikavi mački. — Janez se pa ne mara s takimi sramotnimi sredstvi povspeti na županski stol, s kakoršnimi si hočejo njegovi „prijatelji“ ta stolec kot „monopol“ pridržati. — Gorjani, vaša mlekarnica je dobila podporo, a nima mleka, nima

sira, nima skute — — — Koliko časa se boste še pustili voditi za nos? — Centrifuga rjavi v nekem skednju in vas vpraša: „Zakaj me je mojster vstvaril? —

Še bo pokalo v deželi — hrabrih Burov! —

Dewet.

Iz Slapskih hribov. — Odgovor „Sočinemu“ klobasarju s Slapu). Z dopisom iz Slapskih hribov so bili vsi sosedi Slaplanov jako zadovoljni in obžalovali so samo to, da je preveč pomanjkljiv, ker njih naprednjaška vsiljivost pred kakim plesom preseda že vsem, in si želijo samo to, da jih pustijo v prihodnje miru.

Veliko zmešnjavo pa je napravil dopis med Slapskimi naprednjaki in v tej zmešnjavi si niso vedeli drugače pomagati, kot da so pobrali skupaj klobase — Sočinemu klobasarju se gotovo že sline cedé, ko bere besedo klobase — katere so ostale v „Žganjarjevi gostilni“ od klavrne veselice in še bolj klavrne udeležbe, ter jih poslali uredništvu „Soča“, da vse skupaj sešije in položi na mizo svojim inteligentnim bralcem. Dober tekst!

Oglejmo si nekoliko to z veliko trombo po celem Slapu napovedano „riht“. Odkrito povem, da nerad sočem po že stokrat prekuhanih in prežvečenih klobasah, in le radi tega storim, da si Slapski klobasar ne bo domišljaval, — je zelo domišljav, in pravi, da Slapjani še ne vedo, kaj imajo, ker imajo njega, dasiravno že najožjemu krogu preseda — kako da je zaprl sapo dopisniku „Pr. l.“

Klobasar najprvo prežvekuje na dolgo in široko že nešteto krat po „Soči“ premleto fraze, katerim primeša še od njega tako ljubljene klobase in na to preide k odgovoru. Kako pa odgovarja? Najprvo dokazuje, da stariši deteta niso jetični, in pravi, da so prošnja na namestništvo podpisali: 4 starešine in 2 posestnika, katera dva, pa ne pove. Imenovana šestorica plačuje tudi davek in ker davek plačuje, zato stariši niso jetični. O Salomon, zakrij svoj obraz pred modrostjo Slapskega klobasarja! O starešinah bi pač moral vedeti, da oni niso stariši, ampak da je eden izmed njih bil boter, drugi pa le priče. O drugih dveh posestnikih ne morem nič reči, ker sta nepoznana. — Kaj pa je klobasar s tem dokazal? 1. Da se pravi oče sramuje svojega otroka; 2. da je otrok res nezakonsk, — te besede se ogiblje kakor hudič križa, mora že vedeti zakaj — ker ga hoče kar šesterim oprtiti, in 3. je trditev o jetičnih starišev še bolj podstavil.

Dalje hoče dokazati, da je detetu mleko še ostajalo, ker stari odbor je novemu izročil cel petdesetak. Malo prej pa toži, da je družvo razdajalo „skromna vabilca“ k veselici. Res je, da vabilca k zadnji veselici so bila tako skromna, da bi jih društvo gotovo ne bilo razdajalo, ko bi imelo petdesetak v blagajni, ker takih vabilc ne bi dopustila napredna Slapska prevzetnost. Ostane torej prbito, da je detetu primanjkovalo mleka, po zadnji veselici pa revče strada. Zal, da dete še ni toliko odrastlo, da bi moglo uživati klobase, potem bi dobro živelo.

Kaj vse se je ohlubbavalo dekletom in fantom ni še veliko, veliko družega, kar pa ne bo v čast naprednjaškim glavam, zna klobasar izvedeti pri drugi priložnosti, ako bo še brskal.

Priznati moram, da me je pri vsem klobasarjanji iznenadil konec. Jaz in drugi smo mislili in tudi „Pr. l.“ je tako pisal, da je M. skoz cel teden napanjal pljuča radi društva, klobasar pa trdi, — ker sta si bližnja, bo tudi gotovo res — da se je trudil za samega sebe. Kaj pa sledi iz tega? Da je M. že tako napredoval, da celo njegovo naprednjaštvo in narodnjaštvo obstoji v „krčmarski bisagi“. Zahvalite se za ta poklon klobasarju. Zdaj pa tudi vemo, kako g. jilo je Slapsko naprednjaštvo in njih društvo. Hvala za pojasnilo!

Konečno svetujem Slapskemu klobasarju, naj vzame drugokrat v roke pikon, mesto peresnika in naj gre kopat grmovje, tako vsaj ne bo smešil kraja in svojih ljudi. —

Novice.

Poročil se je na Dunaju g. dr. Gustav Gregorin, odvetnik in dež. poslanec v Trstu, z gđ. Rozo Ongaro.

Za škofa v Kraljevem Gradu je imenovan kanonik praškega stolnega kapitlja preč. gosp. Doubrava.

Odborniki „slov. kat. delavskega društva“ so vabljeni, da se udeleže v

polnem številu odborove seje, ki bo prihodnjo nedeljo ob 11. uri v društveni sobi.

Dr. A. P.

Za slovensko sirotišče v Gorici oziroma za „Kat. društvo detoljubov“ so darovali: P. n. Marija Fišer 1 K, M. G. 10 v., č. g. Franc Setničar, kaplan, 5 K.

Kako opravičena je želja delavskega ljudstva po ustanovitvi slovenskega sirotišča v Gorici, dokazuje nam zopet sledeči strašen slučaj v našem mestu slovenski delavski družini: V četrtek dne 5. t. m. popoldne so pokopali Lucijo Glešič, ženo delavca Glešiča, stanujočega v Garzarolljevi ulici pri sv. Roku. Zapustila je šest nedoraslih otrok. Drugi dan predpoldne pa je zadela kap očeta Antona Glešiča na ulici, ko je šel po vodo. Pripeljali so ga domov, ali ob jedni uri in pol popoldne je bil že mrtev.

Goriški mestni svet. — Goriški mestni svet je imel v petek svojo sejo, pri kateri je župan naznanil zbornim starešinom, da so dali ostavke starašine dr. Cesutti dr. Bramo dr. Ballaben in dr. Graziadio Luzzatto. V ti seji je stavil dr. Faidutti predlog, naj bi se odposlala čestitka sv. Očetu papežu Leonu XIII. k njegovemu jubileju. Ta predlog je podpiral še samo jeden starešina, zaradi tega je pa tudi predlog padel sam ob sebi. Sicer pa se temu nikdo ne čudi kdor vé, da imajo v goriškem mestnem zastopu glavno besedo židje in drugi od njih odvisni življi.

Slavnosti v Rimu. — V baziliki sv. Petra se je zbralo 3 t. m. zjutraj do 60.000 vernikov najrazličnejših narodnosti. Ob pol 11. uri so morali radi prenapolnjenja zapreti baziliko, ki je bila kar najbolj okrašena in slavnostno razsvetljena. Ob četrh na 12. uro so prinesli sv. Očeta v kapelo della pietá; spremeljali so ga dvorni dostojanstveniki, 50 kardinalov ter 50 škofov in nadškofov ga je pričakovalo. Množica je ob Leonovem dohodu navdušeno pozdravljala jubilara, ki je na potu do prestola neprestano blagoslavljal zbrane vernike. Mej slovesno sveto mašo, ki jo je služil kardinal Langenieux, je zavzel sv. Oče prostor na prestolu, okolu njega so bili razpostavljeni kardinali in škofje. Po sveti maši se je dvignil jubilar in z različnim glasom intoniral „Te Deum“, ki ga je pela vsa cerkev, ob enem pa so se oglasili zvonovi vseh rimskih cerkv. Po odpeti zahvalnici so nesli sv. Očeta k oltarju della confessione, kjer je podelil apostolski blagoslov. Zatem se je zopet uredil spred in številna množica vernikov je zopet zaorila pozdrave Leonu, ki so doneli po baziliki, dokler izpred ni izginil vernikom izpred oči. — Deževno vreme ni nič motilo nepopisne radosti, ki se je brala vsakemu udeležniku z obraza.

Slovenci pri papežu. — Dne 8. marca imeli so Slovenci in drugi Avstrijci posebno avdienco pri papežu. Dikake je sv. oče imenoval „naša mladež, naša nada“. Pozdravljal je delavce ter njihovo navzočnost imenoval „sad naše enciklike“. Kanonika Kalana je vprašal: „Od kod?“ On odgovori: „Iz ljubljanske škofije“. Papež zakliče: „Blagoslavljam ljubljansko škofijo“, ter prime Kalana za roko in svojo roko položi na glavo. Vsem zakliče: „Bodite edini!“ Po dva in dva so pristopali k tronu poklonivši se sv. očetu. — Papež je vkljub prošnjam zdravnikarja dr. Laponija, naj se varuje, izjavil, da je popolnoma zdrav, ter ne more še dalje pustiti čakati svojih zvestih, ki so od daleč prišli, da se mu poklonijo.

„Soča“ z dne 4. t. m. se silno jezi nad kmet. društvom v Št. Petru, in to zlasti nekega dopisa, ki je bil pred kratkim objavljen v „Slovencu“, v katerem smo vabili in pozvali moše katoliškega mišljenja in prepričanja, naj se začno ravnati po navodilu: svoji k svojim!

Mi se z jezično baburo v Gosposki ulici ne bomo prepirali, omenimo samo to, da je njena jeza čisto nepotrebna.

Mi namreč v Slovenčevem dopisu nismo vabili liberalcev, da naj kupujejo vino pri našem društvu, marveč vabili smo le katoliško misleče moše in katoliška društva, za katerih denar „Soča“ in njeni pristaši ne marajo in katere so že tolikrat proglašili za bankerotne; te smo pozvali, naj se oglašé pri nas in pri drugih sličnih društvih.

Liberalci naj le kupujejo brez skrbi pri liberalcih, mi jim tega ne branimo in ne zavidamo. Opozorimo pa še enkrat moše našega mišljenja, naj pazijo, kje da kupujejo, kajti kar smo v „Slovencu“ pi-

sali, je vse resnica, pa naj nas „Soča“ še tako zmirlja in blati.

Torej, ljuba „Soča“, ne jezi se brez potrebe, kajti jeza škoduje, in pa pusti v miru nas in naše kmet. društvo, katero ti sicer imenuješ „polomljeno“, a se vidno bojiš, da bi tebe, oziroma nekaterih tvojih ne „polomilo!“

Možem katol. mišljenja in prepričanja pa zopet zakličemo: Svoji k svojim!

Izginil je pred par dnevi neki Vid Barazzeti, vrvar. Delal je v tovarni za izdelovanje vrvi blizu Soče. Med njim in gospodarjem so nastale navskrižnosti, ki so Barazzetija jako razburile. Neki večer prišel je ves pöbit domov, se poslovil od žene in otrok in od takrat ga niso več videli. Bojë se, da si je storil kaj hudega.

Škaf z bakrenimi obroči ukradli sta pri vodnjaku na Kornju neka zloglasna Agler Francička in njena tovariša Merlak Katerina.

Za učiteljico v Sovodnje je prišla gospodična Ljudmila Strosar, namesto obolele gospodične Jug.

Influenca. — Ta neljubi gost ne izostane skoro nobeno leto, čeravno bi ljudje prav lahko opravili brez njega. Iz raznih strani se nam poroča, da nastopa influenza med našim ljudstvom v zadnjih dneh prav močno. V Sovodnjah boleha prav mnogo oseb na influenci; pa tudi v Furlaniji da razsaja ta neljubi gost.

Priporočamo našim ljudem skrajno previdnost. Influenca ne zapušča navadno hudih posledic, ako so ljudje previdni in se pravočasno zdravijo. Ako koga nadleguje influenza, je neobhodno potreben počitek in sploh mir. Zatorej bi svetovali ljudem, katere nadleguje ta bolezen da ostanejo doma in sicer v postelji. Najnevarnejši je za take ljudi prehlad. S počitkom in z gorkoto odžene se lahko to bolezen v nekoliko dneh popolnoma. Kdor pa tega ne stori, zgodi se mu prav lahko da si nakoplje še drugih hujših boleznij, ki trajajo potem več mesecev in postanejo celo neozdravljive.

„Slovensko katoliško politično in gospodarsko društvo za kobarški okraj“ bo imelo svoj II. občni zbor v nedeljo dne 15. t. m. v Kobaridu ob 2. popoldne v salonu „pri Nemcu“.

„Hranilnica in posojilnica v Biljah“, registrovana zadruga z neomejeno zavezo imela boče dne 29. marca t. l. ob 3. uri pop. v kaplaniji svoj redni občni zbor z naslednjim dnevnim redom: 1. Poročilo o delovanju zadruge l. 1902; 2. Potrjenje letnega računa za l. 1902; 3. Izvolitev načelstva; računskih pregledovalcev in njihovih namestnikov; 4. Razni predlogi.

V Biljah dne 10. marca 1903.

Andrej Orel Ivan Rojec.
odbornik načelnik.

Nova c. kr. poštna nabiralnica v Brancu. — Pred spomenikom Andreja b. Čehovina je z dnem 1. t. m. pričela delovati poštna nabiralnica. V zvezi je s c. kr. poštnim uradom v Stanjelu.

Z Vipavskega se nam poroča, da pošilja dr. Gollob, laški odvetnik v Gorici, kateri je tudi zastopnik v konkurni se nahajajoče Može-tove trgovine, laška tirjalna pisma slovenskim obrtnikom po Vipavskem. Naši ljudje so pa že toliko zavedni in ob jednem tudi vado, da jim ni neobhodno potrebno znanje laškega jezika, pač pa nasprotno, da morajo biti laški odvetniki v Gorici zmožni slovenščine, zatorej mu vračajo gori omenjenemu odvetniku dotična tirjalna pisma. Posnemanja vredno! Čudno, saj človek bi mislil, da Gollob je vendar le — golob.

Iz Bilj nam poroča načelnik oddelka veteranskega društva v Biljah, da se je isto udeležilo cerkvene slavnosti, t. j. slovesne sv. maše in popoldanske službe božje z zahvalno pesmijo v proslavo papeževga jubileja.

France Nemeč iz Bilj nam poroča, da on ni oni Fr. Nemeč, ki je pil in jedel v društvu s Ludovikom Komel in nič plačal.

Vojaški nabor v Korminu. — V petek se je vršil v Korminu vojaški nabor. K naboru je prišlo 240 mladeničev, potrdili pa so jih 121.

Iz Saleza na Krasu nam poroča naročnik, da so imeli letos prav krasno zimo, in da so kmetje napravili prav mnogo novih vinogradov. Ker ni dežja, nimajo vode, in jo morajo za hišno rabo od daleč voziti.

„Okrajna posojilnica v Kanalu“ registrovana zadruga z neomejeno zavezo, imela bo svoj redni občni zbor v Kanalu dne 25. marca t. l. ob 8. urah popoldne v občinski dvorani. Dnevni red po pravih. K obilni udeležbi vabi.

O d b o r.

Župnijski Izpit so naredili v Trstu č. gg.: J. Budin, dnh. pom. v Trstu; Fr. Cveju kurat v Borštu; Jak. Čemažar kaplan v Občini; Iv. Flego, ekspozit v Lokvi pri Divači; Jož. Habat, ekspozit v Podgoriji; Peter Šveglj, žup. upr. v Movražu. Č. gg. Sime Frulič, župnik groseljski in p. Emilijan Dovan, frančiškan v Pazinu sta bila aprobirana za veroučitelja na srednjih šolah; kurat v Krašici, č. g. Iv. Vranjac, usposobljen kot veroučitelj na ljudskih šolah.

Slov. obrtno društvo v Celju je sklenilo ustanoviti kreditno zadrugo z omejenim jamstvom, katera boče pre- skrbovala kredit slovenskim obrtnikom. Nadalje je društvo sklenilo, slovenske kupovalce nadzorovati, kje kupujejo. Ako bi kdo hodil v nemško trgovino, tedaj se bosta podala po dva odbornika v dotično hišo in bosta gospodinjo opozorila, da naj podpirajo domače trgovce in obrtnike. Prav umestna sklepa!

Koliko je bilo Slovanov l. 1900. — Profesor Niederle je objavil v „Slov. Pr.“: Rusov je bilo vseh skupaj 95.165.023; Poljakov 18.764.353. Čehov 6.619.706; Slovakov 2.019.706; Lužičkih Srbov 158.800; Slovencev 1.450.000; Hrvatov in Srbov 8.210.000; Bolgarov pa 4.850.000. Vseh Slovanov na celem svetu je v začetku XX. stoletja bilo 137—138 milijonov. Leta 1825 so našeli Slovanov 68.255.000, za 50 let pozneje (leta 1876) že 90.329.633, l. 1887 do 101.724.000, a danes že do 138 milijonov. In prišel bo slovanski vek.

Strahovita nevlhta je razsajala prejšni teden v vseh francoskih primorskih mestih, zlasti na severnem obrežju, odkoder se poroča o neštivilnih nezgodah ribiških ladjic in drugih jadrnikov. Tudi v Parizu je silen vihar napravil mnogo škode. Neštivilno dreves je poškodovanih. Vihar je razbil stekla po oknih in izložbah, potrgal raz prodajalnice napise, tako, da je pogled na nekatere ulice res žalosten. — Istodobno je vihar opustošil cele pokrajine na Angleškem in Irskem. 33 oseb je ubitih. Mej viharjem je padal blatnat dež rudeče in rumene barve. 30 ladij je ponesrečenih, med temi 6 parnikov. Mnogo cerkvenih stolpov je podrtil, dimniki so razrušeni. V grofiji Limerik ni niti ena hiša nepoškodovana. V bližini Ueberstowna je vihar prevrnil vlak, obstoječ iz osmih voz. 32 oseb je ranjenih, štiri osebe pogrešajo.

Za kratek čas.

Premeteni župnik. — Nek župnik na Češkem je imel slabo, mokrotno, na pol podrto stanovanje. Župnik in kapelan sta imela le po eno majhno sobico z enim samim oknom. Župnik je pošiljal glavarstvu prošnjo za prošnjo, prišla je komisija za komisijo, obljuba za obljubo, in novega župnišča le ni hotelo biti. — Pride pomlad in sneg se jame tajati. Trhla streha na župnišču ni več mogla prenesti snežene teže. Nad kaplanovo sobico se vltomi streha in potoki snežnice se mu vlijejo v stanovanje. Na prošnjo župnikovo je imela priti v 14 dnevih nova komisija radi naprave novega župnišča. Župnik je bil prisiljen radi predrte strehe v kaplanovi sobi deliti z njim svojo malo sobo. — Komisija je imela priti. G. župnik kaplana nekaj na tihem podučil, načrta s kredo po sredi sobe debelo črto ter se vsede.

Ko potrka g. glavar, zavpije župnik: „Prosto“. Župnik gospode prav prijazno pozdravi ter jim odkaže sedeže. Kaplan pa se je delal, kakor bi niti ne opazil gospode. V dolgi domači suknji, iz dolge pipe pušič hodi g. kaplan v svojem odmenjenem oddelku male sobe gori in doli in bere zamaknjeno iz velike knjige.

Jezno in iznenadeno gleda za njim okrajni glavar. „Slišite g. župnik“, meni srdito glavar, „ta Vaš g. kaplan pa vendar ne ve, kaj je uljudnost, da nas nič ne pozdravi.“ O da, da, gospod glavar! odvrne župnik in pokaže na belo črto na tleh. Toda on je v svoji sobi in menda ničesar ne ve o vašem obisku, ker mi smo sedaj v moji sobi!“ —

Kdo bi opisal dolge obraze slavne komisije. Ta jasni dokaz, da je stanovanje nezadostno, je provzročil dovoljenje za zidanje novega stanovanja.

Ravno došle

so zadnje novosti raznega krojnega blaga za spomladansko in letno sezono, kakor: Volne, perkal, Oksfort, Batist, satin, Zefir, svilo za prati, Tennis, Pique bele in barvane. — Moška sukna po vsaki ceni in veliki izbi. — Nadalje ima bogato zalogo platna, Chiffona in prtenine, hlačevine, volnene odeje, kovtrov, bombaževine, žepnih rut, robcev, ovratnikov, naprsnikov in raznih drobnin.

Preproge, zagrinjala in porgrinjala iz volne in bombaževine. Tudi se še naznanja slavnemu občinstvu, da se razproda vse od prejšnjih sezon zaostalo blago pod lastno ceno.

Na zahtevo stranke pošiljajo se uzorci poštne prosti hitro in točno.

Konečno se naznanja slavnemu občinstvu, da so cene tudi vsemu novemu blagu tako nizke, da se ni bati nikake konkurence!

Cene so stalne!

Zdaj se nudi rojakom v mestu in na deželi prilika za pošteno in solidno postrežbo!

„Krojaška zadruga“

Gorica,
Gospiska ulica št. 7.

Rojaki! Spominjajte se o vsaki priliki „Solskega doma“.

Tržne cene.

Za 100 kg.	
Kava: Santos	K 190— do 200—
„ Sandomingo	„ 240— „ 260—
„ Java	„ 240— „ 260—
„ Portorico	„ 260— „ 280—
„ Ceylon	„ 320— „ 360—
Slakdor	„ 88— „ 89—
Špeh	„ 160— „ 180—
Petrolij v sodu	„ 32— „ 33—
„ „ zaboju	„ 1050 „ 11—
Maslo surovo	„ 170— „ 190—
„ kuhano	„ 200— „ 220—
Otrobi debele	„ 1040 „ 12—
„ drobne	„ 1040 „ 11—
Turšica stara	„ 1640 „ 17—
„ nova	„ 15— „ 1660
Oves	„ 15— „ 18—

Moka ogerska:
št. 0 K 28— št. 1 K 2680 št. 2 K 2620
„ 3 „ 2580, „ 4 „ 25—, „ 5 „ 24—
„ 6 K 22—.

Razpis dražbe.

Pri podpisnem županstvu se odda na dražbi 14. marca t. l. od 10.-12. ure predp. delo zgradbe novega pokopališča v farni občini Podbrdo. Delo je cenjeno na 8914 K 96 v.

Kdor se misli udeležiti te dražbe, mora vložiti 10% kavcije gori omenjene svote.

Delo se odda najnižjemu ponudniku.

Dražbeni pogoji, načrt in stroškovnik so razpoloženi v občinskem uradu.

Županstvo na Grahovem
(ob Bači).

Župan:
Golja.

V odlikovanem fotografem atelije-u

Antona Jerkič,

v Gorici,
Gospiska ulica št. 7
drugo nadstropje

izdelujejo se vsa v fotografsko stroko spadajoča dela v najmodernejšem štilu in neprekosljivo natančnostjo po jako zmernih cenah; priporočajo se tudi v izdelovanje krajevnih in drugih razglednic, ki so priznane kot najlepše.

Z odličnim spoštovanjem se priporočajo

Ant. Jerkič,
fotograf.

Teodor Slabanja,

srebrar,

v Gorici, ulica Moreli 12,

priporoča prečast. duhovščini za izdelovanje cerkvenih posod in orodja. Pripravo cerkvenega orodja olajšuje revnim cerkvam s tem, da daje tudi na obroke. Obroke si pa pred. p. n. gospod naročevalec sam lahko določi.

Jako pomnožena zaloga:

Molitvene knjige,

najrazličnejše in trpežno vezane,

čudovito nizke cene od 30 vin. navzgor,
10 točno plačanih 1 na vrh.

Svete podobe:

najlepše sečanjega časa, neverjetno nizke cene, za l. sv. obhajilo nad 40 različnih, 100 komadov od 2 K 40 v navzgor, razne druge 100 kom. od 60 v navzgor.

Pisarniške potrebščine:

po najnižjih konkurenčnih cenah, uradni papir 250 pol od 2 K navzgor, pisemski „ 100 „ „ 60 vin. „ zaviti „ 100 „ „ 50 „ „

Rapid nov, jako praktičen peresnik s tinto 3 K.

G. Likar, Gorica, Semeniška ulica hiš. št. 10.

Beritel! Beritel!

V Bazaru

(Pri „Ljubljancem“)

v Gorici, Riva Castello št. 4,
so cene, brez vsake konkurence.

Ovratnice raznih barv od 10 kr. dalje
Jaeger-srajce „ 50 „ „
Nogavice za ženske „ 10 „ „
„ „ „ „ „ 10 „ „
Modorci „ 40 „ „
Ovratniki za gospode l. vrste po 12 kr.
Krtče za obleko „ 10 „ „
Pisemski papir v mapah „ 5 „ „
Glycerinovo milo „ 2 „ „
Velika zbirka razglednic po „ 1 „ „

Opomba. Omenja se, da gori omenjeno blago ni ceni primerno bazarsko blago, temveč solidno in regularno. Nastavljene nizke cene se opravičujejo s tem, da je blago kupljeno iz velike konkurzne mase, katera se je prodala sodnim potom pod tovarniško ceno.

Krojaška mojstra

Čufer & Bajt

v Gorici, ulica sv. Antona št. 7
v hiši g. Jerneja Kopača

izdelujeta

vsakovrstne obleke za moške po meri, bodisi fine ali pa priproste.

Priporočata se svojim rojakom v Gorici in na deželi, posebno pa č. duhovščini za obilna naročila.

Anton Kuštrin

Gospiski ulici h. št. 25.

priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino jedilnega blaga n. pr. kavo: Santos, Sandomingo, Java, Cejlon, Portorico i. dr. Olje: Lucca, St. Angelo, Korfu istersko in dalmatinsko. Petrolej v zaboju Slakdor razne vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3, 4, 5. Več vrst riža. Miljsveče prve in druge vrste, namreč po 1/2 kila in od 1 funta. Testenine iz tvornice Žnidaršič & Valenčič v Il. Bistrici. Zveplenke družbe sv. Cirila in Metoda. Moka iz Majdičevga mlina v Kranju in z Jochmann-ovega v Ajdovščini. Vse blago prve vrste.

Po pošti se razpošilja v zabojčkih najmanj po 5 Kg. na vse kraje.

Anton Fon.

klobučar in gostilničar v Semeniški ulici, ima bogato zalogo raznovrstnih klobukov in toči v svoji krčmi pristna domača vina ter postreže tudi z jako ukusnimi jedili. Postrežba in cene jako solidne.

Karol Draščik,

pekovski mojster na Kornu v Gorici odlikovan z častno diplomom najvišjega priznanja jubilejne razstave na Dunaju l. 1898. In v Gorici na razstavi l. 1900 s zlato svetlinjo izvršuje naročila vsakovrstnega pečiva, tudi najfinejšega, za nove maše in godove, kolače za birmo in poroke itd.

Vsa naročila izvršuje točno in natančno po želji gospodov naročnikov. — Priporočajo se za nje svojim rojakom v mestu in na deželi najuljudnejše.

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani

Dunajska cesta št. 15 v Medjatovi hiši v prtiličju

vzprejema zavarovanja vsakovrstnih poslopij, premičnin in poljskih pridelkov proti požarni škodi, kakor tudi zvonov proti poškodbim.

Pojasnila daje in vzprejema ponudbe ravnateljstvo zavarovalnice v prtiličju Medjatove hiše na Dunajski cesti v Ljubljani, a tudi po slovenskih deželah nastavljeni poverjeniki.

„Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani“ je edina slovenska zavarovalnica. Zavaruje pod tako ugodnimi pogoji, da se lahko meri z vsako drugo zavarovalnico.

Postavno vloženi ustanovni zaklad jamči zavarovancem popolno varnost.

ROJAKI! Zavarujte svoje imetje pri domačem zavodu!

Prosiva zahtevati listke!

Največja trgovina z železjem

Konjedic & Zajec

Gorica, pred nadškofijo hiš. št. 11.

Za čas stavbe priporočajo vse stavbne potrebščine, kakor: cement, stavbne nosilce, vsakovrstne okove, železje, strešna okna, cevi za strnišča itd. Ima v zalogi orodje za vsa rokodelstva iz najbolj slovečih tovarn. Opozarja na svojo bogato izber kuhinjskega in hišnega orodja dob rezprimerno nizkih cenah.

Edina zaloga
stavbenih nositeljev

v Gorici.

Pocinkana žica sa vinograde po jako snižanih cenah!

Pozor!

Eno kronske nagrade izplačava vsakemu, kdor dokaže s potrdili najine nove ameriške blagajne, da je kupil pri naju za 100 kron blaga.

Prosiva zahtevati listke!